

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

KGZS

kgzs@kgzs.si

Številka: 014-177/2025/2

Datum: 18. 11. 2025

Zadeva: Odgovor na pobudo za pripravo nove strategije razvoja oljkarstva v Sloveniji

Zveza: vaš dopis št. 092-19/2025-6, z dne 15. 10. 2025

Na vašo pobudo, da se na MKGP pripravi nova strategija oljkarstva, vam v nadaljevanju posredujemo naslednje:

Strategije po sektorjih je MKGP pripravilo v okviru *Strategija za izvajanje Resolucije o strateških usmeritvah slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020*. Za ta namen so bile imenovane delovne skupine po sektorjih, tudi za sektor Oljkarstvo. Po letu 2020 je MKGP pripravilo analize stanja po sektorjih (tudi za oljkarstvo), kot podporo za pripravo Strateškega načrta SKP od 2023-2027. V strateškem načrtu ni sektorskih intervencij za oljkarstvo. Tudi intervencije za naložbe v primarno pridelavo kmetijskih proizvodov (IRP02, IRP03, IRP04, IRP16, IRP17, IRP21, IRP22 in IRP37) ter naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov (IRP35 in IRP44) se ne izvajajo z javnim razpisi za posamezen sektor. Sektorske intervencije v strateškem načrtu so le za sektor sadje in zelenjave, za čebele ter za sektor vino.

Evropska komisija je za naslednje večletno finančno obdobje že pripravila predloge uredb za izvajanje skupne kmetijske politike (SKP) v okviru nacionalnih in regijskih partnerskih načrtov od 2028 do 2034 (NRP načrt). SKP bo s tem del širšega okvira, skupaj z ostalimi področji, kot so: regionalni razvoj, migracijska in mejna varnost, sociala ter ribištvo in pomorstvo. Tako kot v sedanjem strateškem načrtu, bo tudi v NRP načrtu država članica morala opredeliti sektorje v težavah. Predlogi uredb EU so v fazi obravnave na različnih delovnih skupinah Sveta EU.

V letu 2025 je MKGP pristopilo k pripravi Vizije „*Naše kmetijstvo in hrana v 2040*“. V pripravo Vizije so vključeni tudi predstavniki KGZS in Inštituta za oljkarstvo, ZRS Koper. Menimo, da je sodelovanje strokovnjakov različnih sektorjev pri pripravi Vizije priložnost za postavitev realnih ciljev, ukrepov in kazalnikov posameznega sektorja, tudi oljkarstva.

Kot omenjate v dopisu, je bila na pobudo stroke v letu 2025 ustanovljena delovna skupina za pripravo zakona o oljkarstvu. Na delovnih sestankih je bilo ugotovljeno, da je večina določb, ki so predvidene v predlogu zakona o oljkarstvu, že urejenih z obstoječo zakonodajo, zlasti s sedanjim ZKme-1, nadalje pa bo z ZKme-2 in Zakonom o hrani, ki bosta po sprejetju predvidoma s 1.

januarjem 2026 nadomestila sedanji ZKme-1. Sporočamo vam, da gradivo (čistopis zadnjega predloga zakona o oljkarstvu) na MKGP pripravljamo in ga bodo člani delovne skupine prejeli pred naslednjih sestankom.

Glede korakov za pripravo nove strategije oljkarstva, ki jih predlagate v dopisu, vam odgovarjamo:

Korak 1. Potrebno bi bilo pripraviti nov dokument ekonomske ocene sektorjev v krizi:

Odgovor: MKGP je za definiranje sektorjev v težavah za namen vezane dohodkovne podpore v okviru neposrednih plačil za Strateški načrt za obdobje SKP 23-27 le-te definiralo na podlagi ekonomskega kazalnika bruto dodana vrednost (BDV) na uro učinkovitega dela iz študije Biotehniške fakultete Žgajnar in sodelavci (2021): *Analiza vpliva sprememb nekaterih ukrepov SKP po 2023 na kmetijske sektorje in na tipična kmetijska gospodarstva, izvedena s pomočjo modela kmetijskih gospodarstev*. Kazalnik je bil za namen prve verzije strateškega načrta SKP izračunan na povprečju obdobja cen 2018-2020, nato pa v letu 2023 posodobljen na povprečje obdobja cen 2020-2022 in zadnjič v letu 2025 na povprečje obdobja cen 2022-2024 (Žgajnar in sod. (2025): *Učinki vezanih podpor SKP 2023–2027 na BDV po kmetijskih sektorjih: Modelna analiza (SiTFarm) za obdobje 2022–2024*). (Priloga 1 tega dopisa vključuje povzetek rezultatov SiTFarm modela po sektorjih zadnje študije: *Modelna analiza (SiTFarm) za obdobje 2022–2024*.)

Korak 2. Pridobiti nove podatke ekonomike oljkarstva in oceniti, ali je sektor v krizi

Odgovor: Kazalnik BDV na uro učinkovitega dela kaže na slabši položaj sektorja oljkarstvo. Kljub temu pa je treba pri razmišljanju o uvedbi morebitne vezane podpore gledati tudi širšo sliko sektorja. Večina KMG, ki imajo oljčnike (povprečje je 0,5 ha oljčnikov na KMG) pridelava oljčnega olja predstavlja le del skupnih prihodkov iz kmetijstva in iz drugih dejavnosti. Ekonomski rezultati so manj ugodni tudi zaradi manjše produktivnosti ročnega in strojnega dela, ki je posledica manjše, skoraj ljubiteljske pridelave pri veliki večini manjših oljkarjev.

Prav tako so prihodki oljkarjev mnogo bolj odvisni od tržnih učinkov (vključno z letino) kot od proračunskih plačil (medtem, ko je pri živinoreji in poljedelstvu obratno). Vendar bi pri oljkarstvu to veljalo le za velike tržne oljkarje, ki pa so zelo redki (1% oljkarjev ima več kot 3 ha oljčnikov in 8% več kot 1 ha).

- *Koliko sredstev po ukrepih je oljkarstvo črpalo v prejšnjem PRP obdobju in koliko jih v zdajšnjem PRP obdobju?*

Odgovor: Podatki o sredstvih PRP 2007-2013, 2014-2020 in SN do 2027 so v Prilogi 2.

- *Koliko finančnih sredstev črpa oljkarstvo iz ukrepa na površino?*

Odgovor:

Prilagamo tabelo s povprečnimi plačili na hektar za zahteve leta 2024 za vse intervencije, za katere se zahtevki vlagajo v okviru zbirne vloge (neposredna plačila, vključno z SOPO, OMD, KOPOP, EK; DŽ). Podatki so razvrščeni glede na delež oljk v površinski strukturi kmetije, po razredih. Pri tem povprečno plačilo na hektar za zahteve leta 2024, ki izhaja iz vseh intervencij za katere se zahtevki vlagajo v okviru zbirne vloge, znaša 570 eur/ha. Kmetije, ki imajo nasade oljk poleg t.i. osnovnega plačila in OMD plačila, zlasti prejemajo podporo v okviru intervencije ekološko kmetovanje kot tudi shem SOPO vezanih na trajne nasade.

Razred	št_KMG	Oljke_ha	Plačilo_ha
a. brez oljk	52.220,00	0,00	570,00 €
b. 0 - 20%	706,00	238,33	860,00 €

c. 20 - 40 %	149,00	151,03	810,00 €
d. 40 - 60 %	92,00	126,11	940,00 €
e. 60 - 80 %	84,00	147,32	1.100,00 €
f. 80 - 100 %	109,00	232,54	1.540,00 €
SKUPAJ	53.360	895	

Iz tabele je razvidno, da v povprečju oljkarji v okviru intervencij zbirne vloge prejemajo višja plačila na hektar v primerjavi s povprečnim plačilom na hektar.

S spoštovanjem,

Mateja Čalušić
ministrica

Pripravili:
Tanja Polak Benkič
podsekretarka
Meta Valek
podsekretarka

Poslati:
- KGZS, po e-pošti

Priloga 1:

Žgajnar in sod. (2025): Učinki vezanih podpor SKP 2023–2027 na BDV po kmetijskih sektorjih: Modelna analiza
(SiTFarm) za obdobje 2022–2024

Povzetek rezultatov SiTFarm modela po sektorjih z ocenjenim učinkom aktualne proizvodno vezane dohodkovne podpore

V nadaljevanju povzemamo ključne rezultate, ki so agregirani na raven sektorjev. Podrobnejši rezultati po posameznih TKMG so podani v nadaljevanju tega poročila. Na posamezne specifikke pa smo opozorili v zgornjem delu poročila.

Z modelom SiTFarm so ocenjeni sektorski učinki na podlagi rezultatov tipičnih kmetijskih gospodarstev (TKMG). Za namen ocene učinkov proizvodno vezanih plačil izpostavljamo rezultate bruto dodane vrednosti (BDV) na uro učinkovito vloženega dela kot merila, s katerim ocenjujemo, v katerih sektorjih so (v povprečju) ekonomske težave večje, v katerih pa so rezultati na uro vloženega dela ugodnejši.

Usmeritev KMG	Delež prihodka	Delež KMG	Delež njiv	Delež travnikov	Obtežba	Scenarij	Ocenjen % sprememb po scenariju			BDV na uro (izhodišče)	BDV na uro (brez PVP)
							Proračunska plačila	Prihodki	BDV		
Priraja mleka					1,4 (0,5; 2,1)					14,5 (2,8; 42)	
	29	12	24	27	SN brez PV		-15 (-26; 0)	-1 (-2; 0)	-3 (-7; 0)	14,1 (2,8; 42)	
Priraja mleka - OMD					1,3 (0,5; 1,7)					14,0 (2,8; 39,5)	
	15	7	9	19	SN brez PV		-20 (-26; -2)	-2 (-2; 0)	-5 (-7; -2)	13,4 (2,8; 38)	
Priraja mleka - izven OMD					1,5 (0,8; 2,1)					15,1 (4,5; 42)	
	14	5	15	7	SN brez PV		-3 (-9; 0)	0 (-1; 0)	0 (-2; 0)	15 (4,4; 42)	
Reja dojlj					0,7 (0,3; 1,9)					5,4 (1,0; 27,2)	
	5	26	0	42	SN brez PV		-14 (-25; 0)	-5 (-6; 0)	-10 (-52; 0)	4,8 (0,6; 25,1)	
Pitanje					1,4 (0,6; 1,9)					9,3 (1,6; 28,1)	
	4	7	4	3	SN brez PV		-26 (-41; -15)	-2 (-3; -1)	-13 (-24; -8)	8,1 (1,3; 25,4)	
Reja drobnice					0,5 (0,2; 0,8)					10,7 (6,4; 23,9)	
	2	10	0	14	SN brez PV		-11 (-19; 0)	-4 (-6; 0)	-6 (-10; 0)	10 (6,4; 22,2)	
Praščereja					1 (0,4; 1,8)					29,2 (25,7; 49,7)	
	14	12	15	1	SN brez PV		0 (0; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	29,2 (25,7; 49,7)	
Perutninarstvo					9,2 (2,6; 30,5)					24,6 (14,5; 43,9)	
	8	13	1	0	SN brez PV		0 (-7; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	24,5 (14,5; 43,9)	
Poljedelstvo										23,8 (11,1; 57,1)	
	9	6	44	1	SN brez PV		0 (0; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	23,8 (11,1; 57,1)	
Zelenjadarstvo										43,7 (17,1; 64,2)	
	3	1	1	0	SN brez PV		-40 (-51; -25)	-1 (-1; 0)	-1 (-3; -1)	43,2 (16,6; 63,5)	
Trajni nasadi										20,2 (5,3; 36,3)	
	24	11	1	0	SN brez PV		-1 (-18; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	20,2 (5,3; 36,3)	
Vinogradništvo										20,3 (5,3; 36,3)	
	15	9	0	0	SN brez PV		0 (0; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	20,3 (5,3; 36,3)	
Sadjarstvo										23,9 (17,3; 36,3)	
	5	1	0	0	SN brez PV		-2 (-18; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	23,8 (17,3; 36,3)	
Hmeljarstvo										23,3 (23,1; 23,7)	
	2	0	0	0	SN brez PV		0 (0; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	23,3 (23,1; 23,7)	
Oljkarstvo										10,2 (6,6; 14,5)	
	2	1	0	0	SN brez PV		-1 (-5; 0)	0 (0; 0)	0 (0; 0)	10,2 (6,6; 14,5)	

Priloga 2: Oljkarji in koriščenje podpor:

- PRP 2007-2013:

Ukrep:	Št. podprtih naložb:	Višina izplačanih sredstev:
121-Posodabljanje kmetijskih gospodarstev	37 (mehanizacija, namakalna oprema, naprava nasada)	95.739,66
123-Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom	6 (izgradnja in oprema oljarne)	1.015.571,85
132-Sodelovanje kmetijskih proizvajalcev v shemah kakovosti hrane	279 (kritje stroškov kontrol za SK: eko, ZOP, integrirana)	121.556,14
133-Podpore skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje	2 (informiranje, izobraževanje in promocija EDOOSI ZOP)	157.160,5

142-Podpore za ustanavljanje skupin proizvajalcev	4 (podpora delovanju SP EDOOSI ZOP)	86774,33
SKUPAJ oljkarstvo:	326	1.319.641,98

- PRP 2014-2020:

(pod)ukrep:	Št. odobrenih vlog:	Višina odobrenih sredstev:
4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva (stanje 31. 12. 2024)	15 (73 ha)	521.380,00
4.2: Podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov (stanje 31. 12. 2024)	6	1.617.401,93
6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete (stanje 31. 12. 2024)	27 (obseg KZU: 95,8 ha)	871.800,00
6.3 Pomoč za zagon dejavnosti, namenjena razvoju majhnih kmetij (stanje 31.12.2024)	60 (58,5 ha)	300.000,00
9.1 Ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju (stanje 31.12.2024)	0	0
SKUPAJ oljkarstvo:		3.310.582
KOPOP (2015 – 2022) *Sadjarstvo in oljkarstvo skupaj! Uporaba feromonskih in lepljivih vab (SAD_VABE)_obvezna Gnojenje samo z gnojili, ki so dovoljena v ekološki pridelavi (SAD_EKGN) Uporaba metode konfuzije in dezorientacije (SAD_KONF) Pokritost tal v medvrstnem prostoru z negovano ledino (SAD_POKT) Mehansko zatiranje plevelov (pod drevesi) (SAD_MEHZ)	3.502.813 ha 811.800 vlog	5.823.471
Ekološko kmetijstvo - *oljčniki in sadovnjaki skupaj! (stanje 31.12.2024)	1.342 ha	940.631

- SN do 2027 (za večino intervencij še ni analize podatkov):

Samo podatek za IRP24 - Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov

Intervencija:	Št. odobrenih vlog:	Višina odobrenih sredstev:
IRP24	1 8 ha	31.920